

**Н.Г. Євченко,**  
*ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

## **АНАЛІЗ РІВНЯ СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ**

Згідно з інформаційними матеріалами Департаменту контролю за фінансовими установами Державної податкової адміністрації України за результатами I кварталу 2009 року оподатковуваний прибуток по банківській системі мав від’ємне значення і становив –539,5 млн. грн., при позитивному значенні за I квартал 2008 року – 2 851,7 млн. грн. Збитки задекларували 28 банківських установ (при 41 установі згідно з фінансовою звітністю) на загальну суму 2 633,4 млн. грн. Оподатковуваний прибуток банків за I півріччя 2009 року становить 101,4 млн. грн. Нарахована сума податку на прибуток становить 982,1 млн. грн. (за рахунок прибуткових банків). Порівняно з I кварталом 2009 року кількість збиткових банків збільшилась на 9 установ. Збитки задекларували 37 банківських установ (при 63 згідно з фінансовою звітністю) на загальну суму 3 808,4 млн. грн. Найбільші збитки задекларували: АКІБ “Укр-Сиббанк” – 786,2 млн. грн.; ВАТ “Родовід Банк” – 781,7 млн. грн.; ЗАТ “ОТП Банк” – 414,1 млн. грн.; ЗАТ “ПУМБ” – 199,8 млн. грн.; ВАТ “Кредобанк” – 199,1 млн. грн.; АКБ “Правекс-Банк” – 120,8 млн. грн.

Основною причиною збитковості банків є погіршення якості кредитного портфеля, в результаті чого відбувається збільшення витрат на формування страхових резервів. Так, за станом на 01.04.2009 загальний обсяг сформованих страхових резервів, у фінансовому обліку, для знецінення кредитів становив 62 млрд. грн., або 8,4 % до сукупних активів банківської системи, при цьому 23 % сформовано в I кварталі поточного року. Податковим законодавством передбачено обмеження віднесення до складу валових витрат обсягів страхових резервів – не більше 10 % сукупної кредитної заборгованості. Чиста сума збільшення страхового резерву в податковій звітності за I квартал 2009 року становила 11 млрд. грн., що на 9,3 млрд. грн. більше аналогічного періоду минулого року. За станом на 01.07.2009 загальний обсяг сформованих страхових резервів, у фінансовому обліку, під знецінення кредитів становив 76,6 млрд. грн., або 10,4 % до сукупних активів банківської системи. Чиста сума збільшення страхового резерву в податковій звітності за I півріччя 2009 року становила 27,2 млрд. грн., що на 22,6 млрд. грн. більше аналогічного періоду минулого року. 79,1 %, або 21,6 млрд. грн. приросту задекларували найбільші банківські установи, зокрема ТОВ “Укрпромбанк” – 4,4 млрд. грн., ВАТ “Райффайзен Банк Аваль” – 2,1 млрд. грн., ЗАТ КБ “ПриватБанк” – 2,1 млрд. грн., АКІБ “УкрСиббанк” – 2,0 млрд. грн.

У структурі нарахованого податку на прибуток найбільшу питому вагу мають банки другої та третьої груп. Найбільші обсяги податку на прибуток

задекларували АКБ “Укрсоцбанк”, ВАТ “Ощадбанк”, ЗАТ “Сітібанк”, ЗАТ “Каліон Банк Україна”, АБ “Інг Банк Україна”. Найбільші надходження податку на прибуток забезпечили такі банки, як ВАТ “Укресімбанк”, АКБ “Укрсоцбанк”, ВАТ “Ощадбанк”, ЗАТ “Сітібанк”, ЗАТ “Каліон Банк Україна”, АБ “Експрес банк”, АТ “Індексбанк”. По банківській системі 104 установи, або 56,5 % від загальної кількості зареєстрованих банків знизили обсяги сплати податку на прибуток. Рівень зменшення становить 881,9 млн. грн.

Середнє податкове навантаження з податку на прибуток (співвідношення нарахованої суми податку на прибуток до валового доходу без урахування міжфіліальних розрахунків) по банківській системі становить 1,17 %. Найбільше податкове навантаження припадає на групу великих та малих банків. Податкове навантаження з податку на прибуток менше 1 % мають 112 банківських установ, або 60,9 % від загальної кількості банків, що на 102 установи більше, ніж за I півріччя 2008 року.

Таким чином, спостерігається різке зниження нарахованої суми податку на прибуток у 1,7 раза при тенденції до зростання протягом останніх років у середньому в 1,65 раза. Податкове навантаження з податку на прибуток більше 10 % мають 8 банків, у тому числі: ЗАТ “Сітібанк” – 16,75 %; ЗАТ “Каліон Банк Україна” – 16,36 %; МОТОР Банк – 12,24 %; ЗАТ “Хоум-Кредит Банк” – 11,66 %; АБ “Інг Банк Україна” – 11,28 %.

Євченко, Н.Г. Аналіз рівня сплати податку на прибуток банківськими установами [Текст] / Н.Г. Євченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.). - Суми : УАБС НБУ, 2009. - Т. 2. - С. 90-92.